

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Η βασική θέση του συγγραφέα στο Κείμενο 2 είναι πως ο αιώνας μας έχει και θετικές πλευρές (Ε, λοιπόν, ο δικός μας αιώνας υπήρξε ίσως λιγότερο υποκριτής από τους άλλους) και έχει προσφέρει αρκετά θετικά στοιχεία στην ανθρωπότητα (Μια και προσπαθούμε να βρούμε τα καλά... φροντίσαμε να μεγαλώσει η διάρκεια της ανθρώπινης ζωής). Προσπαθεί να πείσει τους αναγνώστες/-στριες για αυτήν την θέση και να τους/τις παρακινήσει να μην εστιάζουν μόνο στα αρνητικά γεγονότα του αιώνα. Για να το επιτύχει, οργανώνει το Κείμενό του με παραδείγματα (και τα παιδιά μου να μην τιμωρηθούν με ραβδισμό, για να δοθεί ένα ψυχολογικό μάθημα στον γιο του δούκα) και αιτιολόγηση (ο δικός μας αιώνας υπήρξε ίσως λιγότερο υποκριτής από τους άλλους. Διακήρυξε κάποιους κανόνες συμβίωσης, σίγουρα τους παραβίασε, δέχθηκε όμως και δέχεται να δικάζονται δημοσίως οι παραβάτες. Αυτό μπορεί να μην εμπόδισε την επανάληψη των παραβάσεων, είχε όμως κάποιες επιπτώσεις στην καθημερινή μας συμπεριφορά).

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α. Στο Κείμενο 1 κυριαρχεί το γ' ρηματικό πρόσωπο (Στην επίταση της σύγχυσης συμβάλλουν επίσης πολλά ΜΜΕ), καθώς πρόθεση του συγγραφέα είναι να προσδώσει αντικειμενικότητα στον λόγο του και να πείσει τους αναγνώστες/-στριες για την ορθότητα των επιχειρημάτων του.

β. Στο Κείμενο 1 υπάρχουν αρκετές φράσεις στις οποίες η λειτουργία της γλώσσας είναι συνυποδηλωτική/μεταφορική, όπως:

- *Στον δρόμο αυτό, οι οδοδείκτες, ανεπαρκείς και «πειραγμένοι»,*
- *παλεύοντας μεταξύ της Σκύλλας του εγωπαθούς και αντικοινωνικού ατομικισμού και της Χάρυβδης,*

- *Ενόσω λοιπόν ο άνθρωπος θα βρίσκεται μακριά από τον μέσο δρόμο της αυτογνωσίας.*

Η συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας συμβάλλει στην αφύπνιση του αναγνώστη/-στριας, καθώς ο εικονοπλαστικός και μεταφορικός λόγος δημιουργούν προβληματισμό για τις αρνητικές πτυχές του σύγχρονου τρόπου ζωής.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Τα δύο κείμενα πραγματεύονται το ίδιο θέμα, τον σύγχρονο τρόπο ζωής. Ωστόσο, η σχέση τους είναι αντιθετική. Ο συγγραφέας, στο Κείμενο 1, εστιάζει στις αρνητικές πτυχές (ατομικισμό, μαζοποίηση, μοναξιά), καθώς αναλύει την αντίφαση μεταξύ του ατομικισμού και του πλήρους αφανισμού του ανθρώπου μέσα στην παγκοσμιοποιημένη υπερδομή (όπως αναφέρεται στην 1^η παράγραφο). Από την άλλη μεριά, ο συγγραφέας, στο Κείμενο 2, με παραδείγματα κυρίως, θέλει να στρέψουμε την προσοχή μας στις θετικές εξελίξεις του αιώνα μας (φροντίσαμε να μεγαλώσει η διάρκεια της ανθρώπινης ζωής).

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια του/της μαθητή/-τριας να προσδιορίσει με σαφήνεια και συντομία την συναισθηματική κατάσταση του ποιητικού υποκειμένου:

- Ως απογοήτευση για την παρούσα κατάσταση (*Οι μέρες της ευτυχίας πέρασαν και δεν το ξέραμε*)
- Ως πικρία για το μέλλον (*στο εξής πρέπει να ευτυχήσουμε στη δυστυχία*)
- Ως ειρωνεία, γιατί ο σύγχρονος άνθρωπος πρέπει να υποκρίνεται πως είναι ευτυχισμένος (*να την κάνουμε να μπάζει από ευτυχία, να της μοιάζει σαν η καλύτερή της εφεδρεία*).

Εκφραστικοί τρόποι (αρκούν συνολικά τρεις):

- Η προβολή των αντιθέσεων (*πρέπει να ευτυχήσουμε στη δυστυχία*), που δημιουργεί μία αντιφατική συνθήκη «ευτυχίας» για το υπόλοιπο της ζωής

- Το ειρωνικό ύφος που δημιουργείται από την ιδιότυπη χρήση ρημάτων (*να την κάνουμε να μπάζει από ευτυχία*) → αναδεικνύεται από το ρήμα πως υπάρχουν πολλά περιθώρια για να καλύψει ο άνθρωπος τις ελλείψεις του
- Η παρομοίωση (*να της μοιάζει σαν η καλύτερή της εφεδρεία*), φανερώνοντας πως στο εξής ο άνθρωπος θα βιώνει κάτι που μοιάζει με ευτυχία, αλλά, τελικά, δεν είναι.

Τέλος, ο μαθητής/ η μαθήτρια, ανάλογα με τον παραστατικό του/ της κύκλο, μπορεί να τοποθετηθεί ως προς το θέμα του Κειμένου 3, αλλά και ως προς το ότι ο σύγχρονος άνθρωπος αναζητεί ψυχικά στηρίγματα και ευτυχία, χωρίς να αντιλαμβάνεται τις όμορφες στιγμές που έζησε κατά το παρελθόν.